

Jørgen Seefeldt og hans Bibliothek. .

Red

G. C. Werlauff.

I første Halvdeel af det syttende Aarhundrede fandtes i Midten af Sieland en Bogsamling, som i Størrelse og indre Værd neppe stod tilbage for Kongens eller Universitetets, men baade i Ind- og Udlandet nød en større Anseelse end nogen af Hine. Enhver som er nogenlunde bekendt med vort ældre Bogvæsen vil vide, at Talen her er om det Seefeldtske Bibliothek paa Ringstedkloster, hvis Tab ogsaa henhører blandt de sorgelige Følger af en ulykkelig Krig. At kende det, saavidt mueligt, i dets blomstrende Tilstand, at oplyse de nærmere Omstændigheder ved dets Undergang, er i og for sig ikke uden Interesse. Men, naar en videnskabelig dannet Adelsmand, der opofrede saa megen Tid og Formue paa Tilveiebringelse af Skatte, af hvilke han ikke forbeholdt sig selv udelukkende Nysdelse, tillige udmærkede sig som virksom Embedsmand, som retfærdig Dommer, som patriotisk Statsborger, og i flere Retninger maaskee var forud for sin Tid, da fortjener han fra fleer end een Side vor Opmærksomhed. Hertil kunne paa dette Sted kun leveres Bidrag; skiondt der til en fuldstændig Biographie og Characteristik af denne mærkelige Mand neppe ville mangle Hjælpemidler.

Jørgen Seefeldts Forældre vare Christoffer Lauridsen til Refsnæs og Else, Datter af Niels Mauridsen (Benderup) til Tustrup. Af 10 Børn overlevede 3 Sønner (Wiffert,

Jørgen og Enevold) og to Døttre (Anna og Maren) Faderen, der døde d. 2den Marts 1612. Jørgen var født paa Refsnæs d. 7de Marts 1594¹⁾. Om hans Ungdom og senere Uddannelse vides intet andet, end at han med sine Brødre gik i Viborg-Skole og siden af Faderen blev sendt udenlands, „boglige Kunster, høviske Sæder og andet Godt at lære“²⁾.

Den første Gang Jørg. Seefeldt³⁾ forekommer i nogen offentlig Forretning er i hans 30te Aar, da han, selv Anden, efter kongelig Befaling (14de Januar 1624) reiste over til Malmø for der at arrestere en Borger som stod i Forbindelse med Catholikerne⁴⁾. I A. 1627 var han med Kongen i Tysen, og gjorde senere Tjeneste ved Hæren i Tydskland⁵⁾. Samme Aar, d. 28de October, fik han Bestalling som Kongelig (Krigs-) Commissarius paa Samsø, med maanedlig Løn saalænge han var i Tjenesten, af 150 Rd. Spec. samt Foder og Maal til 6 Heste; under s. D. fik Indbyggerne Brev om at være ham „vor Mand, Tiener og Kommissarius“ lydige, da han havde Ordre og Fuldmagt til at anordne alt Dens Forsvar vedkommende⁶⁾. Formodentlig var det i denne Anledning, at

¹⁾ Hans Gravskrift i Blensrup Kirke; Alevens. Saml. i Geh. Archiv.

²⁾ N. Lauridsen Arctanders Liigpr. over Ephr. L. Seefeld, Kbhvn 1614. 4. Over Jørgen Seefeldt selv findes ingen trykt Liigprædiken og intet Universitetsprogram; rimeligvis, fordi han ingen Livsarvinger efterlod sig og hans Bøe ei formaaede at bestøtte saadanne Hædersbeviser.

³⁾ Saaledes skrev han altid selv sit Navn og saaledes forekommer det næsten i alle Kongebreve; jfr. Danske Abels Lexicon. I Liigprædikenen over hans Fader og paa andre Steder, hvor Slægten omtales, skrives Navnet derimod Seefeld eller Sefeld.

⁴⁾ Christian IV. Breve, ved C. Molbeck 1. S. 148.

⁵⁾ Ved. Simonssens Bidrag til J. Brahes Levnetsbeskrivelse S. 44. 47.

⁶⁾ Siell. Register i Geh. Archiv; ligesom de følgende Noticer fra samme Kirke velvilligen meddeelt af Hr. Registrator Hall Rasmussen. Om disse Landcommissarier, som havde Overopsyn over Forsvarsvæsenet s. Nyt hist. Tidsskrift V. S. 361.

han d. 30te s. M. erholdt Brev paa et Kannikedomme ved Roeskilde-Domkirke, naar Besidderen Holger Gagge ved Døden afgif († 1630); dog med Betingelse, at han skulde residere ved Domkirken og gjøre lige Tynge og Tieneste med andre Kanniker efter Ordinantsen. Hans Virksomhed som Commissarius paa Samsø ophørte nogle Maaneder efter Fredsslutningen eller d. 2den August 1629; d. 2den Martz 1630 fik han Dvittanz for sin Tieneste og tillige for en Sum Penge, som han havde modtaget til en Reise i kongeligt Ordre fra Wolfenbüttel til Dirschau i Preussen, hvor den svenske Konge dengang opholdt sig⁷⁾.

I Aaret 1630, d. 31te Martz fik han, „vor Mand, Tjener og Landsdommer her udi vort Land Sielland“ Forlehningsbrev paa Ringstedkloster, saaledes at han, for Landsdommerbestillingen, som og for Umage og Besværing med Klosteret at forestaae, aarlig erholdt til Klosterets og sine egne Folk 1800 Courantdaler og $\frac{1}{10}$ af den uvisse Rente og Indkomst, Stedsmaal, Sagefald m. m.⁸⁾ 1640 kom han i Rigsraadet. I denne Egenstabs blev han 1641 med R. R. Jørgen Binde og Kongens tydske Cantzler Ditlev Reventlow sendt til et Møde i Stade, i Anledning af Underhandlinger med Generalstaterne om Drefundstolden og Hollændernes Handelsprivilegier her i Rigerne⁹⁾. 1642 udnævntes han, med flere, til Kongelig Commissair for at kjende i en Sag mellem Kon-

⁷⁾ Maaskee menes herved hans Sendelse 1626 til Esbingen, for at formeaae Gustav Adolph til et Forbund og til et Indfald i de keiserlige Lande; Slanges Christ. IV. Historie I. S. 585; Schlegels Overf. II. S. 305.

⁸⁾ Under 30te s. M. udgif Følgebrev til Bønderne, som ligge til Ringstedkloster, at de skulde til Philippi Jacobi Dag (1ste Mai) svare Jørgen Seefeldt, „vor Mand og Tjener“: (Siell. Register); da han blev Landsdommer kaldtes han tillige Kongelig Secretair.

⁹⁾ Slang II. S. 1073—83.

gen og den Gottorpſke Hertug¹⁰). Endelig var han den Fierde af de Kongelige Commiſſarier ved Fredsunderhandlingen i Brønſebroe 1645; de tre Andre vare, hans Avindsmand i en følgende Tid Hr. Corfits Ulfeld, den Kongelige Cantſler Hr. Chriſten Thomsen og Hr. Chriſtopher Urne til Naſmark¹¹). Han nævnes i Friderich d. 3des Haandsfæstning ſom den Ellevte blandt 17 Rigsraader¹²). Med 14 andre Rigsraader mødte han paa den vigtige Herredag i Ribe 1655, hvor Beſlutninger bleve tagne om Rigets Forſvarsvæſen under Sverrigs truende Holdning¹³). Efter Regieringsforandringen fik han Sæde i Rigs-Hofcantſlerens Collegium¹⁴); ligesom ogsaa Rigscontſlerembedet synes at have været ham tilbudt efter Chriſtoph. Urnes Reſignation 1660¹⁵).

Om J. Seefeldts Andeel i diſſe og andre diplomatiffe og politiffe Forhandlinger har været meer eller mindre betydende, kan, for Diebliffet, ikke nærmere oplyſes. I andre Henſeender vides han derimod at have havt ikke ringe Forſtuenefter. Blandt de af Chriſtian IV. oprettede Gymnaſter ſkal det i Roefſilde nærmest være fremkaldt ved Forſlag af Seefeldt og Biſkop J. Brochmand¹⁶). I Forbindelſe med dette

¹⁰) Slange II. S. 1138 jfr. Hegewijch, Schl. u. Holst. Geſch. unter Chr. IV. S. 292—93.

¹¹) Slange II. S. 1319.

¹²) Aktſtykker udg. af Jyens literære Seſſkab 2. Saml. S. 81.

¹³) Aktſtykker 2. Saml. S. 145.

¹⁴) Becker Samlinger til Fred. III. Hiſtorie I. S. 432 (7de—13de Nov. 1660); d. 2den Sept. 1661 oplæste han Naadets Dom over Kay Lyffe; j. A. ſad han i Høiſteret i Sagen inellem N. Trolle og Løvenflau; Holbergs Danm. Hiſt. III. S. 538; men i Hofmans Danſke Adelsmænd I. S. 181—82 nævnes han dog ikke blandt Dommerne.

¹⁵) Becker's Samlinger I. S. 208. 431.

¹⁶) Den første Fundats for Gymnaſiet var af 25de October 1636, den anden af 17de Mai 1639; det vegeterede i noget over et halvt Aarhundrede eller til 1688; Slange II. S. 980; Nyerups Skolehiſtorie S. 111; Behrmans Beſkrivelſe af Roefſilde S. 279; Bloch's Bidrag til Roefſilde-Domſtoles Hiſt. I. S. S. 23.

stod den saakaldte Regents, bestemt til Bolig for nogle Skole-disciple og Gymnastaster tilligemed Conrectoren og indviet i A. 1642; ligeledes stiftet efter de to nævnte Mænds Forslag, af hvilke Seefeldt, som Capitlets (sidste) Provst, med Kongelig Tilladelse overlod Decanens Residens til et Lokale for Stiftelsen og selv skienkede dertil Bygningsmaterialier og tre Læster Korn.¹⁷⁾ Skiondt om begge disse Instituter nu kun Grindringen er tilbage, afgive de dog, for sin Tid, et hædrende Vidnesbyrd om Seefeldts virksomme Interesse for den studerende Ungdoms Tarv.

At Seefeldt har næret humane, fordomsfrie og patriotiske Anskuelser, baade om sin egen Stands og om de andre Stænders Rettigheder og Pligter, som neppe paa den Tid vare almindelige, fremgaaer af hans Uttringer over nogle statsøconomiske og statsretlige Forhold, formodentligen fremkaldte deels ved hans Stilling som første Medlem af den under 26de Januar 1661 anordnede Lovcommission¹⁸⁾ deels ved Discussioner om de, efter Regjeringsforandringen 1660 nødvendige Forandringen i Rigets indre Forhold¹⁹⁾. Disse Uttringer indeholdes i hans Erklæring over følgende ti Spørgsmaal:

¹⁷⁾ Slange II. S. 1100; Behrmann, S. 279; Blochs Bidrag I. S. 24-25. Ogsaa denne Stiftelse blev efter et Aarhundredes Forløb ophævet og Bygningen solgt i A. 1753.

¹⁸⁾ C. Kroghs Juridisk Archiv Nr. 1. S. 68. 71. jfr. Hofmans danske Adelsmænd II. S. 293.

¹⁹⁾ De findes i den nye kgl. Mjlktsamling, Nr. 2116, Dv. under Titel: „Spørgsmaal fremsat for Jørgen Seefeldt med hans Svar“; i en nye og maadelig Afskrift. Af flere her forekommende Steder er det klart, at de maaskee netop til den angivne Tid. Da Haandskriftet har tilhørt Suhm, er det maaskee netop til det han sigter, naar han (Saml. Skrifter IV. S. 163) kalder J. Seefeldt „en politisk Kietter, der forsøgte de falske Grundsætninger, at Bønderne burde være frie, at man skulde lette deres Byrder, og at de ogsaa vare Mennesker.“

1. „Om Kongens Ret og Dele skal holdes her-
 efter?“ Hertil svares: at denne Lov ei bør affattes, men for-
 andres til „Kongens Ret og Dele“²⁰).

2. „Om Gaardsretten?“ Kongens Gaardsret anta-
 ger han ikke at ville blive affattet. Men, efter Adelens da-
 værende Tilstand, da „Lehnene dem fra Haande gaae,“ vil
 det være dem ligegyldigt, enten de beholde deres Gaardsret
 eller ikke²¹).

3. „Om Hals og Haand?“

„At nyde Hals og Haand og alle 40 Marks og andre
 „Sager herefter som hidindtil over deres egne Tienere, troer
 „jeg ikke at H. K. M. skulde ville dem betage, uden Adelen
 „det havde forbrudt med nogen Felonie eller anden Mishand-
 „ling, som grove kunde være og saadan en stor Straf kunde
 „meritere; mens tværtimod ere blevne H. K. M. hulde, ly-
 „dige og troe udi alt med deres store Skade og hartad total
 „Ruin“²²).

4. „Om Adelen og Geistlige maae kjsbe med
 Fremmede og hvorvidt?“ „Dette synes nu ved Stapels-
 stædernes Stiftelse at skulle lide nogen Forandring“²³).

²⁰) Her sigtes til en Lov af Christian IV. af 10de Dec. 1621; jfr. Schlegels Gesch. Christian IV. I. S. 459. II. S. 186; Rosenvinges danske Retshistorie I. S. 69.

²¹) Friderich II. Gaardsret af 1562 var gieldende saavel for Kongens som for Adelens Gaarde.

²²) Om Adelens Hals og Haandsret s. Hr. Bernsøns Danm. og Norges frugtbare Herlighed, 2den Bog S. 8. 130; Schlegels Statsret I. S. 85—86; Rosenvinges Afs. i Jurid. Tidsskrift XVII. S. 31. Ved Friderich III. Gaandsafstning § 6 og § 16 var denne Rettighed bekræftet og ligeledes ved Adelens Privilegier efter Souverainiteten af 24de Juni 1661. Om 40 Marks Sager s. Ostersen S. 208; Rosenvinge II. S. 67.

²³) Ifølge Frid. III. Hof. § 12 havde D. N. N. og Adels Ret til at handle med fremmede Kjsbmænd. Ved Privilegierne af 24de Juni 1661 fik Adelen Ret til at handle og vandle, dog ei Kjsbstæderne til

5. „Hvilke Riobstæder som immediate haver deres Dom at forsvare under G. M. Høiesteret?“ De som begiere det maa det ei afflaaes.

6. „Om Røstienesten?“

„Røstienesten som i fordum Tider var et synderligt Børn „for Riget, er efter Reformationen saaledes bleven svækket: „1) Ved alle geistlige Gods og Frihed og Exemption fra Røstienesten at holde, som i fordum Tider fra (for?) Reformationen de ei vare befriede fra; 2) Ved mange smaa Lehnere deres „Sammenlæg og Reducering til nogle faae, hvor der ingen „Proportion er bleven imellem den Røstieneste som holdes af „adelig Gods og den som holdes af Lehnene; 3) ved det at „Adelen lagde mange Bønder øde for at flye sig store Avls- „gaarde til mange Staldøren, derved og Røstienesten ikke „ringe er svækket; 4) ved den Forandring paa adelige Børns „Opfødsel, som var og endnu er, for ved Hofstieneste hos „Konger, Fyrster og andre Herrer, hvor de lærte og ventes „(vantes) a. til Stalden, b. til Krigen, c. at menagere hvad „de havde og være om deres Ophold; men nu ved Opdragel- „ser i Skole eller hjemme, og siden ved Keiser uden Riget „med stor Befæstning af et Vertshuus ind i et andet, hvor „de læres og vannes: a. til Losagtighed og unyttelig Spen- „dering; b. Dræsløshed og gode Dage; c. kommer derudever „i stor Gield, og paa det Sidste, dermed haver (?) nu en Tid- „lang havt Regtere, Ladefogder og Melkedier, Kioer og Stald- „øren i Steden for Heste, Hofmand og Stalddrenge, vores „Militie eller Røstieneste til stor Afbræk, ja nu saa stor at

Vinder, hvor ei de i forgangne Krig Kiebenhavn og Christianshavn givne Stabelstadsprivilegier til Jorfang; hvilket skulde ogsaa forstaaes om de Stabelstæder, som Kongen herefter forordnede. Under 8de November 1661 fik Nyeborg Stabelstadsprivilegier, og under 18de J. M. og N. blev Kier den anden Stabelstad i Sjælland.

„den ei mere kan underholdes, thi naar Bønder have intet, „saa have hverken Kongen, Adelen, Geistligheden eller Borg- „gerne noget. Her vil det philosophiske Maxime ei gielde „unius corruptio est generatio alterius; men tværtimod, naar „Nærestanden er ødelagt, saa er baade Lære- og Bærgestanden „og saa ruineret“²⁴⁾.

7. „Om Adelspersoner som sig gifte med andre Standspersoner, (Personer af anden Stand) være sig med deres Benneres Raad eller ei, item Borgerstand, som gifter sig med Adelen?“

„At Adelen gifter sig med Uadel og Uadel med Adelen er „bedre og christeligere end 1) komme i Losagtighed; 2) eller „lade hele Familier uddoe med strænge Mandater, som ingen „Billighed eller Grund haver i Guds, Naturens eller Folke- „lovene“²⁵⁾.

8. „Om Geistlighed eller andre Standspersoner maae købe eller pante adelige Gods, som ved Retten i Gield vorder udlagt til andre Standspersoner som ei Adelen er, om de skulle nyde det med lige Friheder som Debitoren det tilforn nydt og havt haver?“

„At Geistlige eller andre Standspersoner maae købe eller „pante adelige Fordegods, kommer ei Adelen til Skade, men „til Gavn; fordi at jo flere Kjøbmænd der ere, jo mere gielde

²⁴⁾ Om Adelsens Kestieneste s. Ojterjøn S. 665; Ar. Berntsen 2. B. S. 9; Schlegels Gesch. Christ. IV. I. S. 441—49; Zahns Damm. Krigsvæsen i Middelalderen S. 105—6; Schlegels Statsret I. S. 137. Den nævnes endnu i Frid. III. Gaandsfæstning § 15. Med Seefeldts Hvirvinger om Kestienesten kan sammenholdes den jydsk Borgerstands Bøværinger (1645—46) i Suhms Nye Saml. I. S. 200.

²⁵⁾ Om Egteskaber mellem Adelige og Uadelige s. Ojterjøn S. 28—29; Rosenvinge I. S. 151.

„Varene. Derogeres dem noget af den sædvanlige Frihed,
 „som ei af Adel ere, da kommer det og den Sælgende paa
 „Godset til Skade. Her foruden haver allerede Kiøben-
 „havns og Christianshavns Borgere og Indvaanere de
 „Friheder erlanget, at de saa maae kiøbe saadan Gods, og
 „beholde foruden nogen Limitation paa Frihederne, og kunde
 „sig(?) vel og ei skade, at derpaa skulde gives nogen Foran-
 „dring, naar Godset muteres hos Bonden“²⁶).

9. „Hvem Jagtfrihed skal være tilladt, og om deres Straf, som dermed bryder?“

„Hvem Jagtfrihed skal være tilladt og hvad deres Straf
 „skal være, som derimod bryder, er urimeligt og unødvendigt
 „at bespørge sig, efter som derom er udførligt nok i Reccesjen
 „sluttet, hvorledes dermed skal holdes, hvilket og intet kan være
 „imod de Forandringer nu er i Regieringen, og
 „derefter ogsaa forholdes, og derforuden ogsaa tillades Enhver
 „den samme Ret paa sin egen Grund, som herefter kommer
 „til(?) noget adeligt Gods; og havde været at ønske, at en-
 „hver Bonde havde været tilladt at skyde smaa Vildt og Fugle
 „og (ei!) været dem saa hardt forbuden, som det havde været
 „nu i mange Aar, da havde det og været Gavn for Riget.
 „Naar Dverflag gøres hvad Skov-Ridere og Dyr-Bægere
 „koste Kongen aarligen, og saa lignes derimod den Profit H.
 „K. M. af Wildbanen haver aarligen, da frygter jeg den ei
 „er stor; desforuden trædes, ædes og liges (lægges?) Fattig

²⁶) At Ufrie eller Uadelige ei maatte tilløbe sig frit eller adeligt Jorde-
 gods, var gientaget i Friderich III. Haandsøfning § 40. Besvælinger
 i denne Anledning vare fremsatte af den jydsk Borgerstand i Slut-
 ningen af Christian IV. Regiering (Zuhms Nye Saml. I. S. 204.
 218), af Kiøbstædernes Deputerede 17de September og 24de October
 1660 (S. 222; II. 2. S. 125); jfr. Ostersen S. 824; Ar. Berut-
 sen II. S. 9; Rosenvinge I. S. 97. Ved Adels Privilegier af
 24de Juni 1661 fik Uadelige Ret til at erhverve sig adeligt Gods.

„Folk deres Korn og Eng ned, som de yde Tiende og Lands-
 „gilde af, skulle underholde sig, Kone og Børn og Tyende
 „med, og ellers skulle skatte og skyldes af“²⁷⁾.

10. „Om Dren at skulle købe og sælge, samt
 andet mere, som enhver Stand directe eller per
 Conseqvens kan vedkomme som Recessen fast i
 hver Capitel omhandler?“

„Om Dren at stalde og sælge, samt andet mere, 2c. synes
 „bedst at være, at man lod Enhver stalde Dren som de vilde
 „og kunde, og dem samle og sælge, som de bedst kunde holdes
 „Stald paa andre Græsøren (sic!)²⁸⁾ og efter som hvert Land
 „og Sted er beqvem til, og intet deri at hindre i nogen Maade,
 „men lade Enhver være sig redelig, med hvad Gud og Egnen
 „vil forunde hannem; alle Monopolia vides at være skadelige.
 „Recessen forbyder Bonden at tvinges til at sælge sine Vare.
 „Vi sværge paa Loven og Recessen at holde; dog tvinges
 „Bønderne til mod — — og svoren Gød, at byde sin Huus-
 „bond først sine Dren til, eller ogsaa at straffes; hvad Bels-
 „siguelse (er?) hos det, har vi nu seet, og derover var det
 „for Krigen kommet saavidt, at man neppelig fandt en Bonde
 „pløie med Dren, men med Hopper eller Heste, fordi Bonden
 „vilde ei have Uvenskab af sin Huusbond for Dren. At en-
 „hver Stand nyder og beholder det som Recessen dem tillader
 „er billigt, og er det intet imod den Regiering nu er, og
 „derimod affkaffes alt det, som ubilligt er, var værd at ar-
 „beide paa; men at det ikke skeer, er nu ret Guds Straf over

²⁷⁾ Om Adelsens Jagtret før Souverainiteten s. Nr. Berntsen II. S. 150; K. Ankers juridiske Skrifter II. S. 319—22. Ogsaa herover klagede den jydise Borgerstand i Slutningen af Christ. IV. Regiering (Enhms Nye Saml. I. S. 204). Ved Adelsens Privilegier af 24de Juni 1661 beholdt Adelen sin Jagtfrihed.

²⁸⁾ Om Græsøren s. Osterjøn S. 339.

„os, fordi Vi ei agte hvad Uret Vi giøre Børes Medchristne „og fattige Undersaatter“²⁹⁾.

Af dette Aftstykke synes at fremgaae, at Seefeldt ei horte blandt dem af det gamle Aristokratie, som vare ubetinget misfornøiede med den nye Tingenes Orden.

Samtidige berømme hans Retfærdighed paa Dommersædet, der aldrig lod ham, enten af Venner eller ved Gaver forledes til en ubillig eller uretfærdig Dom. Han var jævn i Sæder, men tillige oprømt og forstod at muntre sine Omgivelser med passende Spøg. Som noget særegent ved hans Character og Levemaade anføres, at han skuede Fruentimmeromgang, og derfor, skiondt han førte et stort Huus, kun havde Mandfolk til sin Opvartning³⁰⁾. Naturligviis havde han da heller aldrig været gift³¹⁾.

²⁹⁾ Om Adelsens Ret til at staldfedre Stude og drive Handel dermed, som var bekræftet ved Frid. III. Gaandf. § 11. i Osterjen S. 606. Ogsaa herom yttrede sig saavel den jydsk Borgerstand som senere Riikstædernes Deputerede (anf. St. S. 201. 216. 220).

³⁰⁾ *Laudatur eius justitia in judicando, nunquam aut amicis aut donis a recta et æqua ad iniquam et injustam ferendam abripi se sinens sententiam. Quibusdam eius quoque amicis joci, quæis admodum tempestive et argute uti solebat. Illud quoque in eo erat singulare, quod omnes mulieres aversabatur, usque eo ut, splendide licet viveret et laute, nullos tamen nisi viros habuerit sibi ministrantes; Resens utrykte Atlas danicus (Ringsted); jfr. Pontoppidan *Marmora danica* II. p. 203; Hofmans *daniske Adelsmænd* II. S. 293. Oversættelse til S. hveri hans Retfærdighed som Dommer berømmes findes i *W. Westhovii Epigrammatum Lib. I. (1637) p. 17; Lib. V. (1640) p. 3; Nic. Stubei Anagrammata, Lugd. Bat. 1656. Svo; Trykningen af denne Samling blev ikke fuldført; en Forfatteren, en Søn af den bekendte Niels Stub, f. 1638, Præsident i Christiania, † 1723, i Giesjings *Zubellarere* III. S. 316—25; han forekommer ikke i Nyerups *Forfatterlexicon*.**

³¹⁾ Det er mærkeligt, at Christopher Seefeld, af hvis 10 Børn, tre Sønner og to Døttre overlevede ham, ikke efterlod sig nogen Afstem i andet Led. De to ældste Sønner Biffert og Jørgen vare ugifte; Enevold var gift, men havde ingen Børn; Døttrene Anna og Maren bøde ugifte; den Sidste var sidskvag; jfr. *Danske Atlas* V. S. 97.

For at indsee ved hvilke Midler det blev Seefeldt muligt at tilveiebringe en saa stor og kostbar Bogsamling og hvorledes han tillige kunde komme til at døe forjældet, ja næsten i Armod, er det nødvendigt at kaste et Blik paa hans økonomiske Stilling og Forhold, især som Godsseier.

Seefeldternes Moder maa være død omtrent 1641; men sin Arvepart af hendes Eiendom Tustrup (Fræver-Sogn, Høllumherred, Viborg Stift) folgte Jørgen S. i samme Aar til sin ældre Broder, Wiffert³²). Næs, en gammel og anseelig Hovedgaard (Blensrup Sogn, Høllumherred) købte han i A. 1650 af Arvingerne efter N. N. Jørgen Urne og Frue Margrete Marpsin (†† 1642 og 1650) og synes betydelig at have foretaget denne Eiendom, der efter hans Død maatte overlades til Creditorerne³³). Efter den yngste Broder Enevold S. († 1643) og dennes Hustru Anne Urne († 1651) var Wiffertsholm (Solberg Sogn, Høllumherred), som de i A. 1633 havde købt af Svogeren og Broderen Axel Urne, tilfaldet Brodrene Wiffert og Jørgen Seefeldt; men denne blev snart udløst af sin ældre Broder³⁴). Det Forhold, hvori Jørgen S.

³²) Danske Atlas V. S. 95. 3die Dec. 1641 (Klingstedtkloster) skiedede Jørgen S. til sin Broder Wiffert S. til Næsnæs at den Arvepart som kunde tilfalde ham paa Skifte efter hans Sal. Moder Frue Else Nielsdatter til Thuesrup, nemlig en fuld Broderløb eller den fjerde Part af af hendes efterladte Formue, Jordegods og Løsere i Himmerfyskel i Høllumherred, Thuesrup Hovedgaard og Welle, Schindberg (Skindberg) Bye, af Røndrupbye med Jus patronatus til Røndrupkirke og flere Gaarde i andre Byer. Paa den Tid levede nemlig endnu den yngste Broder Enevold († 1643) og to Søstre, der tilsammen arvede en Broderløb.

³³) Richardt og L. Vedder Danske Herregaarde, 6te Bd. Ate Hefte: Næs er det nuværende Lindenberg.

³⁴) Danske Atlas V. S. 97. D. 17de April 1652 fik Jørgen S. kongelig Confirmation paa to af N. Frederich II. til Axel Wiffert som Eier af Wiffertsholm udstædte Brevbreve, da denne Eiendom nu var tilfalden ham og hans Broder Wiffert (Siefl. Register).

stod til sin Fædrenegaard Nefs eller Nefsnæs (Komdrup Sogn, Helligum Herred) kiendes derimod ikke saa noie. Efter Fædrens Død tilfaldt den Wiffert S. som eiede den endnu 1650; naar Jørgen S. senere nævnes som Gier, er han maaskee bleven det da han efter 17de April 1652 af Broderen blev udloft fra Wiffertsholm³⁵⁾.

Uf sit Landsdommer=Embedet, af Ringsted=Klosters Lehn og af sine Præbender maa Jørgen S. have haft betydelige Indtægter; som Ugift kunde han altsaa tænkes at have været i gode Formuesomstændigheder. Men, hans Husholdning og hans Bibliothek kostede ham meget; hans jydste Gods maa have lidt meget i den svenske Krig og ved de trykkende Skatter; som de øvrige Possessionater og Rigmænd maatte han desuden gientagne Gange yde Bidrag til Statens Fornødenheder³⁶⁾. Derfor blev det ham nødvendigt at afhænde det ham tilfaldne Arvegods, ligesom han heller ikke kunde undgaae, Tid efter anden, at paadrage sig en ei ubetydelig Gield. Saaledes skulde han til Ole Worms Boe ved det 1655 afholdte Skifte, i alt 1242 Rdl.³⁷⁾; for en ei nærmere navngiven Sum maa han engang været kommen i Gield til Cor-

³⁵⁾ H. Skaanings Kattenes Mettergang med Hundene, er, (30te Januar 1650) dediceret til Wiffert Seefeldt til Nefs, som, ifølge en samtidig Optegnelse der ogsaa skal have helet Huns. I Durells Relation (1652—53) nævnes Jørgen S. derimod til Nefs (Suhms Samlinger II. 3. S. 59) og ligeledes i Mandtallet over Adelen i Danmark og Norge 1655 (Sammeft. 2. S. 163); men i hans Gravskrift forekommer blot Næs.

³⁶⁾ Ifølge Kgl. Proposition af 20de Juni 1653 forpligtede han sig til at levere paa Halberghuus inden Faste 1654, 200 Td. Rug og 200 Td. Byg; Danske Magazin, 3die Række II. S. 119. I A. 1655 synes han at have forsvakt Kronen 5000 Rdl. „paa Gods“; IV. S. 277. Om Næsgaards sergelige Tilstand efter Seefeldts Død j. L. Vedet anj. Sted.

³⁷⁾ Egentlig 1200 Rdl. (efter Haandskrift af 9de April 1652) med 42 Rdl. i 7 Maaneders Rente; Suhms Nye Samlinger II. S. 92.

fits Ulfeld³⁸); endnu i Aaret før sin Død udstædte han under 11te Juni 1661, til Christopher Walfendorph til Ellingegaard (i Skaane) en Forfkrivning paa 2374 Rdl. 38 ø. i Spec. at forrente med 6 pCt. mod Pant i endeel Jordegods i Vendsyssel, som han af Kongen havde til brugeligt Pant; og samme Dag en Forfkrivning til Frue Margrete Grubbe Sal. Lave Beck til Ferslov (i Sielland) paa 2714 Rdl. i Spec. ligeledes med 6 pCt. Rente, og mod Pant i Hovedgaarden Næs.

Deconomist Tryk og vel endnu mere Sorg over Tabet af hans med saa megen Opoffrelse samlede Bogskat, forbittrede Seefeldts sidste Dage, om ikke forkortede hans Liv³⁹). Han døde d. 28de Februar 1662⁴⁰). Hvordan Seefeldts Stilling

³⁸) Kbhvn, d. 29de Mai 1658, Kgl. Brev til Lave Beck og Ltte Bevisch „at de til Bjergens Seefeld igien erlagger hvis Rentepenge de af ham efter Kgl. Ordre oppebaaret haver for den Capital han Hr. Corfits Ulfeld haver skyldig været, efter derpaa udgivne Bevises Lybelse.“ 23de Juli s. A. til Bjergens Seefeld: „Vider at Vi naadigst tilfreds ere, at I de 408 Rdl. som I til Rente af de Penge I Hr. Corfits Ulfeld haver været skyldig, til Commissarierne her i vort Land Sielland haver leveret, maa Eder udi Eders Lehnregnskaber paa vores Kenteri godtgjøres.“ (Siell. Tegnelser). Disse 408 Rdl. maa have været baade Rente og Udtag, derjom de blot vedkom de 1700 Rdl. hverjer S. i Aarene 1645—46 havde udstædt Obligationer til Ulfeldt; Histor. Tidsskrift III. S. 463.

³⁹) Trent et Par Maaneder før hans Død anholdt han og hans Collega Landsdommer (fra 4de August 1661) Christen Steensen, under 14de November 1661, om kongelig Bevilling til efterhaanden i Kjøbenhavn at maatte foretage de (flere end 150 Sager) som allerede vare indstævnte til Landstinget eller herefter kunde blive det; da de bleve „her i Byen til adskillige C. K. M. naadigste Commissioner brugte, saa og Jeg Bjergens Seefeldt desforuden er ved stor Svaghed forhindret, saa man ikke efter saadan Leilighed kan have endnu nogen visse Forhaabning, naar man kan komme til at holde Siellandsfars Landsthing i Ringsted.“ Dette blev ogsaa, under 19de s. M. bevilget (Geheime-Archivet).

⁴⁰) Han blev begravet i Blensrup-Kirke; Danske Atlas V. S. 42. Da Recessen bestemte at Adelsperjoners Liig skulde begraves, i det

haver været i hans fire sidste Leveaar, og hvorledes han i denne Tid har maattet subsistere ved velvillig Understøttelse af hans Vært i Kiøbenhavn, Caspar Koluffsen, kan erfares af dennes, under 17de November 1662 indgivne Ansøgning om at hans Fordring i den Afdødes Boe maatte godtgjøres ham fremfor al anden Gield. Han skriver her: „at J. Seefeld, E. K. Mai. forrige Raad, udi forgangen Beleirings-tid og siden derefter, endeel for sin og sine Folks, samt hans Hestes Underholdning, saa og for Huusleie, samt andet til Forstrækning, da han ikke andre Middeler havde eller hos nogen Anden noget paa Credit kunde bekomme, hos mig paa hans sluttig Begiering haver bekommet, hvis han heiligen fornøden havde, hvormed han i sin Nød og Trang, en Tid efter anden, paa det femte Aar og udi saa en meget besværlig Krigs-tid er bleven assisteret, indtil hans dødelig Afgang, der jeg og efter hans Død hannem troligen haver bistanden og hans Liig hæderligen haver ladet hensætte.“

Da Broderen Wiffert og Søsteren Maren gif fra Arv og Gield, bleve, under 17de April s. A. Duf Rosenlands, Christian Daa, Peder Hansen Corser og Niels Pedersen, udnævnte til Commissarier i hans Boe ⁴¹⁾.

vingeste 3 Uger efter Dødsfaldet, ansøgte J. Seefeldts Vært Casp. Koluffsen, under 19de Marts, om „Respit“ til næstkommende Dagsdag (d. 22de) paa hvilken Dag Liiget skulde henføres i Nicolai Kirke „seruden nogen Ceremonier“, indtil Broderen Wiffert S. „kan giøre ret Begravelse.“

⁴¹⁾ Da disse Commissarier, „formedelst foregjøvende Forfald“ ei kunde tilendebringe Forretningen, udnævntes i deres Sted, under 30te Marts 1663, Niels Parsberg, Jens Rothsteen, Barthelomæus Pedersen Raadmand i Kiøbenhavn og Christen Andersen (Seell. Register). Allerede under 6te October 1662, havde E. Koluffsen ansøgt om at der til Veets Registrering maatte forordnes 4 andre Commissarier i Stedet for de Udnævnte, der vare bortreiste eller forhindrede; han vilde da „serunde Bøgerne Plads i Commissoden,“ indtil det alt kunde blive

Til disse udgif, under 27de April 1663 følgende Konges brev⁴²⁾:

„Efter som Ds Giff. Caspar Kolluffs Indvaaner her
„i vor Residensstad Kiøbenhavn efter afg. Jørgen See-
„feldt for Kospenge, Huusleie og bem^{te} J. Seefeldts Liigs
„Hensættelses Befostning haver at fordre, som han formener
„sig fremfor andre Creditorer af Penge eller andre Rediste
„og Gods eller Jordegods som i Boen findes, med paaløbende
„Rente ber at skee Udlæg fore, da efter som Vi billigt eragter,
„at han for saadan anvendte Befostning tilbørligen vorder
„contenteret, er Bores naadigste Villie og Befaling at I han-
„nem dertil beforderlig værer, at han sin Betaling for for-
„srevne Poster tilbørligen og som i lige Tilfælde hidindtil bru-
„gelligt befindes, uden Skade bekommer“⁴³⁾.

Caspar Kolluffs og J. Seefeldts øvrige Creditorer, deelte hans samtlige Eiendomme imellem sig; Næs Hovedgaard med Tilbehør kom i den følgende Tid ved Kiøb til Claus Daa, som kaldte den Daasholm; senere blev den det nuværende Baronie Lindenborg.

Wiffert Seefeldt levede endnu i Juni 1662 men var død inden 29de October s. A.; han havde heller ikke været gift⁴⁴⁾. Alt hans oeconomiske Stilling ikke var stort bedre

fulgt ved Auctien. Seefeldt havde nemlig boet i et andet C. Metusien tilhørende Hus, „der var bortleiet.“

⁴²⁾ Breve til den danske Adels Historie, i det store kongel. Bibliothek; Fasc. 55. En tidligere Concept var dateret d. 28de November 1662.

⁴³⁾ Om Caspar Kolluffs eller Kolluffs, ogsaa Kolluff og Kolluffsen (Kodulphi; maaskee Rudolphi?) der 1661 fik kongeligt Privilegium paa Commis-Handel i Kiøbenhavn og saaledes blev her den første Auctionshælder eller Auctionsdirecteur s. Efterretninger om det store kongel. Bibliothek, 2. Udg. S. 31. 411. jfr. Beckers Saml. til Frid. III. Hist. I. S. 237.

⁴⁴⁾ Birte (Birgitte) Urne, der paa Seefeldernes Stamtafle i Hofmans danske Adelsmand II. urigtigen nævnes som hans Hustru, var gift

end hans yngre Broders, erfares af hans Sødsfendebarns (Fasters Datters) Mette Munks Sal. Niels Harboes Ansøgning til Kongen (Wiffertsholm d. 29de October 1662) om at Commissarier maatte blive beskikkede i Wiffert Seefeldts Boe, da hun selv var hans eneste og næste Arving, „undtagen en „vankundig, fattig, skrobelig Søster ved Navn Maren Seefeldt, „han haver sig efterladt, som aldrig haver Kundskab i Sandhed eller Fornuft til noget Godt at forrette eller sig selv at „regiere“; da der var megen Gield efter Wiffert, baade af hans egen og ifølge hans „Forløfter“ for Jørgen, saa det kunde befrygtes, at hans Efterladenskab ei vilde flaae til; hun anholdt derfor om, at Commissarierne maatte indkalde Creditorerne og tilfredsstille dem med Løsøre og Jordegods, og dersom mod Formodning Noget af dem ei vilde tage det efter Taxation, hun selv og hendes Søn Peter Harbo til Slemstrup maatte tage Gods og Løsøre til sig, og sælge det til Gieldens Afbetaling og intet videre saalænge Maren Seefeldt levede, samt aarligen giøre Regnskab for Commissarierne og hendes næste Venner⁴⁵).

Saaledes var Christopher Seefeldts hele Affkom uddød omtrent efter et Par Mennefsalderes Forløb, og Jordegodsset gaaet over i fremmede Hænder. I denne Henseende deelte Slægten Skiebne med de Bogskatte som, skiondt for længe siden undergaaede, endnu bevare dens Navn.

med Claus Seefeld til Bisborg (Hindsted Herred i Viborg Stift); Danke Atlas V. S. 28. 101.

⁴⁵) Wiffertsholm, 10de Januar 1663 ansøgte Peder og Christen Harbo, som Maren Seefeldts nærmeste Børgere, om at Erik Lenow til Bisfuggaard (Sønderlyng Herred, Aarhus Stift) og Peder Seefeldt til Hafuse (og Dalsgaard, af den Bisborgske Linie) maatte udnævnes til Commissarier (Geh. Archivet). Christen Harbo eiede Holtriis (Hvoltriis, Hultriis) Hovedgaard i Biergegrav-Sogn, Nunds Herred, Viborg Stift (Danke Atlas IV. S. 651. 681); Slemstrup har maaskee lagt i samme Herred, men kendes nu ikke.

Om Beskaffenheden af det Seefeldtske Bibliothek Hayes enkelte Ytringer af Samtidige, som havde kiendt det i dets blomstrende Tilstand; men, naar Seefeldt egentlig har begyndt at lægge Grund til en Bogsamling efter en mere omfattende Maalestof, hvorledes den efterhaanden vorede, paa hvilke Fag han fortrinligen lagde Bind; om han nogenstunde har gjort enkelte store Bogacquissioner; derom, som om mere Samlingens Historie og indre Detail vedkommende savnes nærmere Oplysning. Mueligt haver Bekjendtskab med fremmede Bibliotheker paa hans Udenlandsreise allerførst fremkaldt Tanken derom; men efterat denne var bleven levende hos ham, sparede han hverken Omkostning, Tid eller Indflydelse for at naae sit Maal. Da den danske Boghandel paa den Tid var i en maadelig Forfatning, leverede fremmede Boghandlere ham Udlandets literære Frembringelser⁴⁶⁾; Bogauktioner opkom her i Landet først imod Slutningen af hans Samlertid; derimod købte han Bøger og Haandskrifter underhaanden, naar Leilighed gaves, stundom endog ei ganske med Vedkommendes gode Villie, skiondt til en høj Priis⁴⁷⁾; ei at tale om, at hans Stilling skaffede ham mangen værdifuld Gave⁴⁸⁾. Inden

46) Hojsmans danske Adelsmænd II, S. 294. Den hollandske Geograph og Kartpikker Joh. Sanssenius dedicerede ham (efter 1640) sit Kart over Sielland; hvoraf ogsaa Hayes Eftertryk af Peder Scheuch med samme Dedication.

47) O. Worms Epistolæ I, p. 186. 250. 261. Statuta ecclesiae Ottoniensis som Langebek fik i Sverrig, som havde tilhørt det Seefeldtske Bibliothek, og siden havde været i det Upsalske Universitetsbibliothek (Suhms Levnet af Nyerup, S. 256), var formodentligen med Stephanus's Haandskrifter kommen derhen. Af de spanske Bøger, P. Resen førte hjem med sig, maatte han overlade Seefeldt adskillige; s. hans Levnet foran Resenii Bibliotheca. At ogsaa Meursius maatte overlade ham Bøger, kan sluttes af et Brev til denne fra den første Prof. Joh. Nave (1639).

48) Blandt de fortrinligste saadanne vare ogsaa islandske Haandskrifter fra den lærde Bryn. Svendsen, som paa sin Reise til Danmark 1639, da

dets Undergang havde Bibliotheket naaet en Størrelse af over 26,000 Bind foruden Bøger i Materie, til hvis Indbinding han havde anskaffet sig Pap og Pergament for 1200 Rdl. Her fandtes ifølge hans Bibliothekars Zach. Lunds Beretning⁴⁹⁾ „mange rare Manuscripta, som vare meget gamle, og „horte til historiam danicam, norvagicam, islandicam, sve-
 „vicam og andre paa Pergament skrevne. Sammesteds fand-
 „tes ogsaa et herlig Herbarium vivum 32 Vohl. som den Sal.
 „Herre gav 300 Rdl. for. Item 204 Biblia var. editt. hvor-
 „iblandt Biblia regia til Antwerp. Trykt fandtes 2 exem-
 „plaria parisiensia plusquam regia⁵⁰⁾. Der var ingen Fa-
 „cultet, som jo var saa complet, at en lærd Mand jo kunde
 „blive forneiet dermed. Dette Bibliothek haver Salmasius,
 „Heinsius, Bossius og Naudæus med flere fornemme lærde
 „Mænd besøgt, og høiligen derover forundret sig, hvor den
 „Sal. Mand havde faaet den cognitionem at faa saadan
 „et Bibliothek, hvoriblandt vare saadanne Rariteter, som ikke
 „fandtes ellers udi nogen af de fornemste enten in Vaticana,
 „Oxonensi eller hvor det være kunde. — — Den Sal. Herre

han var bleven kaldet til Biskop i Skalholt, besøgte Seefeldt (F. Joh-
 hannæi Hist. eccl. Isl. III p. 607). Med et Brev af 12te Juli
 1656 sendte Biskoppen ham en norsk Afskrift fra Luf den hellige af,
 Luf den helliges Saga, et Haandskrift indeholdende Gudmund den
 Godes, Jon Egmundsens og Thertaf den helliges Sagar, og Niåts-
 saga, alle paa Pergament; med Bøste om at flere Lignende slutte
 følge.

⁴⁹⁾ Suhms Samlinger II. 2. S. 185—86; Pappet og Pergamentet blev
 af de Svenske bragt til Kædetischer under Kiebenhavns Besæring. I
 en anden Afskrift af denne Beretning (Alevus. Saml. i Geh. Archi-
 vet) tilføies, at det var hans Hensigt at lade de Bøger som vare sam-
 lede i eet Bind, særskilt indbinde „enhver til sin Facultet“.

⁵⁰⁾ Her menes Polyglott-Bibelen, ed. B. A. Montanus, Antwerp. (Plan-
 tinus) 1569—72. 8 Vohl. Hef. og Samme ed. G. M. Le Jay, Paris.
 (N. Birck) 1628—45. 9 Vohl. Hef.

„vilde ingen Catalogum lade giøre, af Marsag, at Ingen skulde „vide hvad han havde, indtil at det var saa fuldkommen, som „han det vilde have, og skulde den blive conficeret in modum „bibliothecæ Gesnerianæ“⁵¹⁾.

Hadde Seefeldt sine Grunde, hvorfor han ikke vilde have sit Bibliothek catalogiseret, da maa han derimod ved sine Embedsstillinger, der ei tillode ham at ofre saamegen Tid derpaa, som han vel kunde have ønsket, være bleven foranlediget til at betroe Detaillen af dets Bestyrelse til særegne Bibliothekarer. Den første af saadanne der kendes var en Mark-Brandenborger, der betegnede sit Navn med B. M. som fra Rostok, hvor han havde studeret, i A. 1638 kom med Prof. med. Krüch til Sorøe, siden var Bibliothekar i 4 Aar hos den lærde Holger Rosenfrands og efter hans Død 1642 kom i Seefeldts Tjeneste. Uden Tvivl er han forbleven i denne lige til Bibliothekets Undergang, skiondt det ei udtrykkelig berettes i følgende udate-rede Klageskrift, der ved sit characteristiske Indhold her fortjener en Plads:

⁵¹⁾ Den første Udgave af dette berømte Arbejde udkom under følgende Titel: Bibliotheca universalis s. Catalogus omnium scriptorum locupletissimus, in tribus linguis, latina, græca & hebraica extantium & non extantium, veterum & recentiorum, in hunc usque diem, doctorum & indoctorum, publicatorum & in bibliothecis latentium. Opus novum & non bibliothecis tantum publicis privatisve instituendis necessarium, sed studiosis omnibus cujuscumque artis aut scientiæ ad studia melius formanda utilissimum: auctore Conrado Gesnero Tigurino Doctore medico. Tiguri 1545. Fol. Efter den oprindelige Plan skulde Værket have indeholdt tre Hoveddele: et alphabetisk Dørfatterlexicon; en almindelig systematisk Literatur-Oversigt, der tillige skulde henvise til enkelte Afhandlinger og et alphabetisk Realreperterium. Om de senere Udgaver og Udteq af, samt Tilføg til dette Værk, der er at ansee som en endnu ei tilsvarende benyttet bibliographisk kilde i Eberts bibliograph. Lexicon I. Col. 672—73.

„Gøigunstige fromme Læsere!

Jeg vilde, at ieg icke vidste at skrive, sagde forðum en hedenske Keyser til Rom, der han skulde underskrive en Dødsdom, som var fældet over en Misdæder. Jeg høi-bedroved Mand i denne min usformodentlig Verdens Modgang havde gierne ønsket (det enhver medlidende Christen ved sig selv kand demme) at ieg aldrig skulle faaet at vide at skrive disse begrædelses ord med Ach og Væ, som mig min sørgelig Tilstand udi min høie Alderdom har astvunget; da ikun et haandsbræt er imellem mig og Døden, under hvilken Guds Retfærdighed har alle Mennesker besluttet; og ieg nu med Hjertesorg maae bære mine graae haar til Graven, om hvilken det heder, at ingen kand prises lykkelig førend han kommer udi sin Grav: det stadfæster ieg med mit eget exempel og bekræfter, at vores livs Kostelighed endes med en Tragoedie, som en hedenske Skribenter i gamle dage ønskede ey at skulle hendes sin Herre Konge. For et halvhundrede Aar tilforn (saalænge haver ieg levet udi Danmark) kunde ieg ikke tænkt, mindre drømt, at mig sliq tilfælde skulde vederfares, som mig nu trykker; fornemmelig ieg nu er bleven gammel og Herrens Haand har rørt mig, dog ieg min Guds Kaars, som en Saligheds Kalk oppebær med taalmodighed, Herrens Navn være lovet! Men mine Venner, som kiendte og elskede mig forlangentid, da det gif mig vel, ere nu langt fra mig, endeel ved Døden, som nu veed intet af mig at siqe, endeel som endnu lever, men kiender mig ikke, dog nogle faae imod mig endnu sin Kiærlighed lader tee, over hvilke mit ønske skal være med Nehemia: Herren tænke paa dennem igien til det beste! Og enddog min tiid er ikke længe, vil ieg forhaabe den gunst af en Christen Læser, at han godvilligen hører mig, som Gud har ført underlig, den tiid ieg har tilbragt iblandt de Danske, som er en Tydsk Mand født i Mark-Brandenburg, dog leved min meste

tiid udi et fremmed land, som er bleven mig et fæderneland, siden den dag ieg fra Rostock (da ieg nogle Mars Academicus havde været) først hidkom udi Landet med Hr. Doct. Kruuk til Sorøe, hvor ieg en tiid lang kom i Kundskab med mange store fornemme Mænd her udi Riget baade Verdslige og Geistlige; Men fornemmelig da ieg blev begært af den El. Høy- og vidtberømte Gode Herre Holger Rosenkrantz, som for sin overmaade Klogskab blev kaldet Holger den lærde til Rosenholm i Jydland, hvor ieg udi 4 aar tjente for en Bibliothecarius. Da han ved Døden afgik, blev ieg igien iligemaade begært og antagen for en Bibliothecarius af den El. Navnkundige Herre Jørgen Seefeldt Landsdommer paa Ringsted Kloster, hvor jeg hans berømmelig Bibliothec, som bestoed af 26,000 Bøger og derover, forestoed udi mange aar baade Nat og Dag med stor aarvaagenhed, hvilken var den første og største aarsag til mine Dynes feil og bræk, som mig nu høiligen plager, at ieg ikke med glæde fand saaledes beskue Himmels Ljus, at ieg jo om Middagen maae ofte støde min food og hvingle, naar icke er ved haanden den som mig fand paa Bey og Stie lede. Hvortil sig har tilslaget og deraf er forarsaget den Banlycke, at ieg ikke ved min profession mit daglig brød til mig, min Hustrue og Børn fand forhverve; Men maae daglig jo meer og meer geraade udi den armod, som min alderdoms Glendighed forøger og fortærer min Aand. Saa ieg, som tilforn og har fristed manges Avind, nodes til at søge alles Barmhiertighed. Hvilken hvo som mig beviser, den vil Himlens Gud og Herre igien bevise Barmhiertighed, fordi han har forstaaet sig paa den Glendiges Suk udi Nodens tiid. Det skal være min hiertens bon til Gud for alle barmhiertige. Herren være med Eder! det søffer ieg

B. M.

Samtidig med denne maa den lærde Philolog og latinffe Poet Zacharias Lund, (fra 1646—54 Rector ved Herlufsholms Skole), have været Bestyrer af det Seefeldtske Bibliothek, saa længe dette eksisterede; senere blev han Geheime-Secretair og Deciffør hos Friderich III.⁵²⁾ En Islænder Paul Hallsen synes at have været Amanuensis, maaskee nærmest med Hensyn til de islandske Haandskrifter i Bibliotheket⁵³⁾.

Hvad der maa forøge vor Agtelse for den ivrige Bogfandler er den Liberalitet, hvormed han forundte inden- og udenlandske Lærde Adgang til sine Skatte. Professorerne fra det nærliggende Sorø nød naturligviis især godt deraf; saaledes navnlig Meursius, Laurenberg, Stephanus, H. Ernst, Joh. Raue o. Fl.⁵⁴⁾ Udlændinge besøgte det

⁵²⁾ *Cimbria literata* I. p. 369; Melchior's Herlufsholm, S. 168. Hos Seefeldt skal han have udarbejdet sine Anmærkninger til Hesiodus; O. Borrichii *Diss. de poetis Danorum* p. 231. Han synes at have afhændet til sin Principal adskillige Haandskrifter bl. a. af Ovid og Claudian; Th. Bartholini *Epp. medic. Cent. II.* p. 602. Mere om ham forekommer i *Ejterr. om det st. kgl. Bibl. 2den Udg. s. Registeret*. Formodentlig var han den Lundins, som efter et Røgte 1662 skulde have været kgl. Resident i Sverrig; Beckers *Samlinger til Frid. III.* Historie S. 273.

⁵³⁾ Om P. Hallsen, der 1647 havde deputeret fra Holms Skole s. *Resenii Præf. ad G. Andree lex. isl.* p. 10. Fra ham hidrøre, uden Tvivl, et Par islandske Afskrifter i det kgl. Bibliothek i Stockholm; N. Arwidssons *Fortædning* S. 58. 71; ligeledes i *Antiqv. Archiv*; *Scr. rer. dan. II.* p. 423. 503.

⁵⁴⁾ O. Wormii *Epp. I.* p. 186. 282. M. Gudii & doctorum virorum ad eum *epistolæ* p. 282. Vaade S. og hans Bibliothek emtales med Berømmelse i H. Ernsts *Dedicatien* seran *Catal. librorum refertissimæ libl. medicæ, quæ asservatur Florentiæ in Coenobio D. Laurentii*, Amstelod. 1641. 8. Joh. Raue, forhen Professor i Kjøbenhavn, 1639, efter Stephanus, Prof. Eloquentiæ i Sorø, (*Luxdorphiana* ved Rycrup S. 110), oplyst sig 1638—39 hos Seefeldt ser at benytte hans Bibliothek til et paatænkt Værk; *Historia pagana de Christo & Christianis*. Den 12te Nov. 1638 skrev han til Meursius: *Solitudinem hujus loci eruditissimam cuiuslibet urbis celebritati ex animo anteposui & — — in bibliotheca Gen.*

paa Giennemreiser som een af Landets første Mærkværdigheder; En og Anden benyttede ogsaa de enkelte Haandskrifter.

Det turde være en hidtil ubekendt Omstændighed, at Seefeldt engang har været betænkt paa at afhænde sin Bogsamling til Kongen. I en Skrivelse (Kbhvn d. 4de August 1653) til den Kgl. Secretair Erik Krag til Bramminge erindrede han denne om Udskilligt, hvorpaa han forventede Svar, og tilføier bl. a. „og var det Alvor at K. Mai. vilde naadigt handle mig mine Bøger af, da bad jeg allerunderdanigst at jeg det maatte faae at vide.“ Allerede tidligere synes noget Saadant at have været bragt paa Bane⁵⁵); og det var maaſkee med Hensyn hertil, at Rigernes gamle, fortiente Statistiker, Hr. Berntsen (1656) efter at have omtalt det Seefeldtske Bibliothek, som eet, der „udi disse Riger og dets underliggende Provincier ikke har lige,“ tilføier det Ønske, „at samme Bibliothek, Fædrelandet til Gode, aldrig maatte splittes ad“⁵⁶). Dette Ønske skulde desværre ikke gaae i Opfyldelse. Ligesom Regjeringen i det foregaaende Aar ei havde gjort noget Skridt for at beholde Stephanius's Bibliothek i Jær

Dn. Seefeldt i exul commoror. 3 A. 1646 blev J. Seefeldt en af tre Commissarier som skulde undersøge Kanes Herhed ved Akademiet og med Hofmesteren, hvorefter han blev assat; *Luxborghiana* S. 111—13; *Taubers, Serse-Acad. Forsatning, Bilag Nr. 45*. Endnu efter sin Afjættelse dedicerede han (*Soræ, Eid. (Id.) Sept. 1616*) sin *Catalogus Aldinarum (Parentis maxime) editionum ex Pandectarum Bibliothecæ Cour. Gesneri libro undecimo; quos Tiguri excudebat Christophorus Froschoverus Anno 1518 s. l. & a. 8.* til det Seefeldtske Bibliothek, som han ønsker maa erhælde de Aldinere det mangler; han kalder sig her designatus Prof. Gedanensis.

⁵⁵) *Stoffh. d. 4de Mai 1650* skrev J. Bossius til N. Heinsius: *Zeveldt's bibliotheca satis est bona, sed non tantum liberali, sed etiam prodigo eget emptore: Burmanni Syll. Epp. III. p. 587.*

⁵⁶) *Damm. og Nerges frugtbare Herlighed* S. 28—29. Dette paatænkte Salg til Kongen antydes ogsaa i Seefeldts og D. Krags nedenfor meddeelte Ansøgning.

hans for den nordiske Historie saa vigtige Manuscriptsamling her i Landet, men ladet det Hele for en Sum af 2000 Rdl. gaae til Sverrig, uagtet Underhandlinger om Kjøbet næsten et Aar havde staaet paa, og det i det ringeste var kommet paa Tale at erhverve Manuscripterne for Universitetet⁶⁷⁾, saaledes afflog den ogsaa nu Seefeldts Tilbud. Hans rige Bogschat kom derfor ikke til, i en følgende Tid, med Geródorfs, L. Ulfelds og Scavenius's at danne Stammen for Frederik den Tredies Kongelige Stiftelse; dets Skiebne blev ikke at fortæres af Luer eller adplittes ved Auction; rovet fra sin Eier af en landsforræderisk og hævngierrig Haand blev det i et fremmed Land viet til Undergang⁶⁸⁾.

⁶⁷⁾ Efterretninger om det store kongelige Bibliothek. 2den Udg. S. 19—20. Hele Samlingen købtes egentlig af den svenske Rigscantier M. G. de la Gardie, som stienkede Haandskrifterne deels til Upsala-Universitet, deels til Antiquitets-Collegium, hvorfra de senere kom til det kongelige Bibliothek i Stockholm. Man bør altsaa ex postfacto være tilfreds med at Haandskrifterne fik denne Bestemmelse, thi vare de blevne købte for vort Universitet, vilde de være brændte 1728. Den lærde og grundige Kiender af Sverrigs ældre og nyere Literatur Hr. Bibliothek-Amanuensius G. Kemming har i en særskilt Monographie, „Om Stephanius's Boksamling“ (Stockholm 1850. 9 Blade, 8vo) meddelt de, Kjøbet vedkommende Breve, fra 26de April 1651 til 8de Mai 1652. Man ser heraf, at Stephanius's upatrietiske Gule folgte tillige Kiøpen med Manuscripterne, thi endt den var forseglet med Hofmesteren paa Sorøe, Jall Gires Segl; ogsaa skrev hun til den svenske Gesandt Durell som sluttede Kjøbet, at før Regen „her paa Stedet“ (i Sorøe) skulde faae et Blad deraf, skulde hun brænde det.

⁶⁸⁾ De nærmere Omstændigheder ved det Seefeldtske Bibliotheks Vertsrelse og paafølgende Skiebne have hidtil ene været kiendte af Zach. Lunds ei ganske paalidelige Beretning i Suhms Saml. til danske Hist. II. 2. S. 185—87; D. Breckenhujes Erklæring i Nyt Forraad af äldre och nyare Handlingar rörande nordiske Historien 4 St. S. 198 fg.; Memoires de Terlon I. S. 175—76; jfr. Hofmans danske Adelsmænd II. S. 293—94, og W. Simonseus Nationalhistoriens Ailders Skiebne S. 36. Den rette Sammenhang dermed eplyses yderligere af de her meddelte Utskylter.

Corfits Ulfeldt som fulgte med den svenske Hær paa Tøget ind i Danmark 1657, erholdt allerede i Volland Carl Gustavs Tilladelse til at sætte sig i Besiddelse af Bibliotheket paa Ringstedkloster. Om han paa denne Maade har villet giøre sig betalt for et Tilgodehavende hos Seefeldt (ovenfor S. 217); om han af en eller anden Grund har næret personligt Nag til ham⁵⁹), eller om han fornemmeligen har attraaet at skaffe sin egen kostbare Bogsamling af omtrent 7000 Bind en saa stor og værdifuld Tilvært⁶⁰), maa lades usgjort. Nok — Bibliotheket blev af Seierherren skienket til Ulfeldt; og saa snart den svenske Hær d. 12te Februar 1658 havde betraadt Siellands Grund, assendtes en polsk Oberstlieutenant Stanislaus (Stenzell) som, efter Anmodning af Ulfeldts Svoger Oluf Brockenhuis, Lehnsmænd paa Svenstrup, skulde være Salvogarde for Denne og tillige havde Ordre at bevogte Bibliotheket paa Ringstedkloster, hvorhen han i sit Sted sendte een af sine Folk. Ved en Omflytning af Tropperne kom en anden Officer, som bortjog Bevogteren, idet han paastod at have kongelig Ordre at salvogardere Bibliotheket. Havde Seefeldt selv været tilstede, vilde det maaskee have lykkedes for ham, om ei at bevare sin Eiendom, saa dog at afværge den vilkaarlige og tumultuariske Behandling, hvorfor den nu blev udsat. Men han og Hr. Friderich Reedtz havde, under 8de Februar, faaet Kongelig Befaling at begive sig til Kiøbenhavn, saasnart de erfarede Fiendens Ankomst (Siell. Tegnelser). Der var altsaa intet til Hinder for, at Ulfeldt i Genhold til

⁵⁹) Lerlon skriver S. 175 at Seefeldt var Ulfeldts Pennemy capital.

⁶⁰) Det kan bemærkes at C. Ulfeldts ældre Broder Laurids U. ligeledes eiede en udsøgt Bogsamling, hveder havet trykt Catalog (1662) og som Friderich III. tilkjøbte sig; Esterr. om det store kgl. Bibl. 2den Udg. S. 21—22. Ifølge en Optegnelse af Klevenfeldt skal en anden af Slægten Anud Christophersen († 1657) ogsaa have været „Literatus“ og eiet et Bibliothek.

den svenske Konges i Kluge og Roeskilde i danske Adelsmænds Overyærelse gjentagne Tilladelse, endnu medens Fredsunderhandlinger stode paa, ved sin Søn Christian lod den største Deel af Bogsamlingen tilligemed mere af Seefeldts Eiendom transportere fra Ringstedkloster til Ulfeldts Gaard Bavelse. Efter Fredspræliminærens Slutning d. 18de Februar 1658 blev det af K. Friderich III. under 23de Februar paalagt de danske Underhandlere J. Gersdorf og Chr. Skeel at erindre om, „at Ds Gtff. Jørgen Seefeldts Bibliothek paa „Ringsted maatte nu, efterat Freden er publiceret, usorrykt „forblive og at hvis som derfra fort er maatte igien tilstæde „komme“, (Geh. Archiv; Svenska Acta 1657—69; Kopiebog). I denne Anledning var det formodentlig ogsaa at Ulfeldt tilbød Seefeldt at tilbagekjøbe sit eget Bibliothek for 6000 Rdl. hvilket Tilbud denne forkastede, uagtet det var meget mere værd⁶¹⁾; enten af en tilgivelig Stolthed, eller fordi han ei var i Stand til at udrede saa stor en Sum. Et Forslag som Heinrich Bielfe og Dve Juel i Roeskilde fremkom med, at Carl Gustav „af Liberalitet“ skulde skienke det Seefeldtske Bibliothek til Sorø-Akademie⁶²⁾ blev ikke taget til Felge; ligesom det ogsaa maa anses for uviist, om og hvorvidt Kongen har fundet sig foranlediget til at standse den næsten fuldførte Vortflytning⁶³⁾. Men bleve alle disse Intercess-

⁶¹⁾ Gersdorf var formodentligen den personne très-considerable, der i denne Anledning henvendte sig til Terlon, som tilføjer at Bibliotheket var vurderet til 50,000 Rdl.; Memoires I. S. 175—76; en Friis, som S. selv nævner i hans og D. Krags nedenfor meddelte Ansøgning.

⁶²⁾ C. Ulfeldts Skrivelse til H. Bielfe, 13de Marts 1662 (nedenfor).

⁶³⁾ Suhms Saml. S. 186; maaskee den Omstændighed, at den første Salvogarde blev fordrevet af en senere (Nyt Jørraad S. 199) kan have foranlediget dette Sagn; imidlertid paastaas dog ogsaa i Seefeldts og D. Krags Ansøgning, at det „af den svenske Konge blev for-

fioner uden Virkning for den Koeskildske Fred, da maatte det endnu mere blive Tilfældet efter denne, og Kongens Befaling til Dve Juel under 8de April, „hos Hs. Kierl. Kongen i „Everrig at erindre om Ds Gist. Jørgen Seefeldts „Bibliothek, at H. K. vil Ds til Villie gjøre hannem den „Raade og mage det saa hos Greve Ulfeldt, at han samme „sin Bibliothek igien maa tilkomme“ (Sammest.), kan derfor kun ansees for en blot Formalitet. Ved Koeskildfreden d. 26de Februar havde nemlig Ulfeldt erholdt alle sine Eiendomme i begge Riger tilbage, tilligemed Erstatning for Indtægterne i den Tid de havde været ude af hans Besiddelse⁶⁴); ligesom det ogsaa stod ham frit for at opholde sig med sin Familie i Danmark, hvor han vilde. Da han imidlertid ikke fandt for Godt at benytte sig af denne Ret, men strax efter Freden begav sig til Malmoe, hvorhen ogsaa det Seefeldtske Bibliothek tilligemed Ulfeldts eget blev flyttet, maatte den forrige Eier ansee dette for uigienkaldeligen tabt. At den svenske Hofraad, Svensk Commissair ved Underhandlingerne i Bordingborg, P. J. Coyet, ogsaa har erholdt en Deel af det Seefeldtske Bibliothek, synes afgjort, skiondt uviist, hvor meget og med hvilken Adkomst, enten ifølge Carl Gustavs Tilladelse eller efter Overenskomst med Ulfeldt⁶⁵).

bødet ham, videre derfra at lade bortføres“; jfr. Nyt Forraad S. 196.

⁶⁴) Under 1ste August 1658 udstædte Friderich III. en Obligation til C. Ulfeldt paa 63,438 Rdl. at forrente med 6 pCt. til St. Hansdag 1659.

⁶⁵) Nyt Forraad S. 195. 200. 207—10; Celsii Hist. bibl. reg. Stockholm. p. 145. Ifølge Zach. Lund skal Seefeldt i Tidsrummet mellem Koeskildfreden og den igjen udbrudte Krig have „sanket henved 5000 Bind“, som Kongen skienkede Coyet (Zuhms Samlinger S. 187). Dette Coyets Bibliothek arvedes formodentligen af Sønnen W. J. Coyet af hvis Bibliothek paa Långbyegaard i Skaane en stor Deel 1710 blev ført til Kiebenhavn; Efterretninger om det store kongel. Bibl. 2den Udg. S. 107—8.

Derimod kunde Seefeldt vel, under forandrede Forhold, giøre sig Haab om at erholde en pecuniær Godtgjørelse, ei blot for sin med saa megen Meie og Bekostning samlede Bogskat, men ogsaa for andre af Ulfeldt ham berøvede Gien- dele. Omtrent halvandet Aar efter Roskildesfreden tog baade Danmarks og Ulfeldts Skiebne en Vending, der foranledigede Seefeldt til at giøre Forsøg i den omtalte Retning. Da de aabnede Fredsunderhandlinger ei havde ført til noget afgjørende Resultat, rustede Danmarks Allierede i Forening med danske Tropper sig i October 1659 til et Angreb paa den svenske Hær, som i paafølgende Maaned blev slagen ved Nyeborg. Til samme Tid var allerede en Forandring i Ulfeldts Stil- ling indtraadt, hvorved han havde ophørt at være nogen for sit Fædreland farlig eller betydende Person. Kunde hans Stjerne siges at have culmineret ved den roeskildske Fred, da begyndte den snart efter at dale, og hans Indflydelse hos den Regjering, for hvis Interessse han havde opofret saa meget, tabte sig meer og meer. Deels fandt han ikke sine Tjenester belønnet ved en Stilling, hvorom man havde givet ham Haab; deels kunde han ikke finde sig tilfreds med adskillige af de Forandringer, der i Skaane bleve Følger af den nye Styrelse; mueligen har han selv endog misbilliget Fredsbrudet; nok, der opstod efterhaanden et spændt Forhold imellem ham og den svenske Regjering, der fattede Mistillid til hans tvetydige og ustadige Character. Allerede i Slutningen af A. 1658 havde en Sammensværgelse for den gamle Regjering dannet sig i Skaane; Ulfeldt beskylldes for Deeltagelse i denne og fik der- for i Mai 1659 Husarrest i Malmoe. Under disse Om- stændigheder kunde det forudsæes, at den svenske Regjering ei vilde tage sig synderlig af hans Anliggender i Danmark, og dette bestemte igjen saavel Seefeldt som Rigsraad Otto Krag, der fra den første Krig havde Fordringer paa Ulfeldt

omtrent af samme Beskaffenhed som Seefeldts, til i October 1659 at indsende et Andragende til den danske Konge, af følgende Indhold:

„Allernaadigste Konning og Herre.

Vi formene allerunderdanigsten at det gøres ei fornøden, vidtløftigen at deducere den Despect, Skade og Uret, som Hr. Corvitz Ulfeld haver gjort og tilføiet Gders K. M. Kronen, samtlige Danmarks og Norges tro Indbyggere og lydige Undersaatter, og al den hele Nation, i det han haver begivet sig i den svenske Konges Tieneste, og udi varende ofs fentlig Krig og Feide Tid, mellom Danmark og Sverrig, sig ladet bruge mod sit Fæderneland, med Raad og Daad. Alt hvilket G. M. langt bedre er bevist, end vi det opsætte og skrive kunne, saavel som ogsaa vitterligt hvad Straf og Dom derpaa følge bør og kan med Rette, naar der paatales, eftersom alt hvad i Lostrup og Roeskild sluttet og aftalt var, er siden rumperet og igien fiendtligen brudt.

Mens den store Hovmod, Overlast og Skade han Os begge G. K. Mai. allerunderdanigste troe og villige Tienere tilføiet haver, for vores Particulier, paa Penge, Bøger og andre vore Mobilier, som han Enhver af Os lod fratage og aftvinge, ja og endeel deraf, efter det roeskildske Fredsfordrag var sluttet, og Freden publiceret, som beløber sig mange og store Summer Penges Værd ic. Til den Skades Reparering, eftersom det Bibliothèque han udi Ringsted Kloster lod spolere, og den største Part af Bøgerne ved sin egen Søn lod afhente og bortføre, med andre Varer som hans Ladefoged og Bønderne derfra medtog til Bavelse, indtil det af den Svenske Konge blev forbødet ham, videre derfra at lade bortføres ic. Var ei samlet og indkøbt med

50,000 Rdl. og de Bøger han i Fyen fra Egeskov med andre Mobilier lod bortføre, samt de forbt^e Penge han tvang mig Dtt^he Krag til at forskrive sig, for mit Gods og Løsere, som dog siden blev mig ogsaa frataget, kunde ei betales med 10,000 Rdl. Som Hr. Corvix Ulfeld allene haver været en Begynder og Anfanger til og ingen Anden; og er hannem umueligt saadant Ds at kan (!) igien forskaffe, som vi forfare nu saaledes at være distraheret og forrykt, at det ikke kan igien samles; desforuden mange og adskillige Rarteter af Bøger og Manuscriptis, som ei ere at bekomme, og derfor vel havde meriteret at kommet og blevet tilfammens, mod billig Værd, udi R. Mai. og Rigets Bærg og Giemme, og ikke saaledes blevet forkommet og adskildt i mange andre deres Bærg, som det nu, desværre, er. Thi er til Ed. Kgl. Mai: vores allerunderdanigste Tilflugt og Begiering, at E. M. vilde naadigst lade giøre og holdes ret Skilsmis mellem dem E. M. Kronen og deres Fæderneland hulde og troe ere og dem utro og Fienderne tilgedan ere med Raad og Daad, og al Formue anvende til deres Fædernelands Ruin, mod Loven, Recessen, Haandfæstningen og mod deres Eed og Pligt: og hielppe os herudi saavidt som Ret kan være, at maatte faae tilbørlig Reparation og fuldkommelig Betaling for Vores Skade, af for^{ne} Hr. Corvix Ulfeldts eget Arvegods, Solto, samt der tilliggende Bønder og Eiendom, og derudi ved gode Mænd lovlig Indviisning faae, det at nyde og beholde, qvit og fri, med Nol og Landgild, vist og uvist, med al Nytte og Fordeel, intet undtaget, Ds selv og vore Arvinger allene til Bedste, indtil saalænge han eller hans Arvinger med Gode og i Venlighed sig med Ds affinder og for Vores Skade Ds tilfredsstillter, eller og Vi ved endelig Dom for E. M. og Danmarkes Riges Raad blive adskildte.

Dermed befordrede (!) Høiſtbe^{te} E. K. M. af Tro og Lydighed hos alle andre villige og hørfomme Underſaatte mod E. K. M. og Fædernelandet, og affkræfte tillige dermed ogſaa berømmeligen fra deres Dndſkab de Nutvillige at øve med ſlig Fiendlighed og Dpſættelſe, mod E. Mai. mod Fædernelandet, mod andre tro og lydige Indbyggere. Vi ſteds og altid forblive

Ederſ Kongl. Mai^{ts}.

underdanigſte Tienere

Jørgen Seefeldt. Otthe Krag.⁶⁶⁾
 Chriſtopherſen, m. pp.

Paa dette Andragende fulgte (Kjøbenhavn, d. 26de Dec- tober 1659) en kongelig Reſolution af følgende Indhold:

Friderich III. r. G. N. B. „At efterſom Ds Elſkelig Jørgen Seefeldt og Otte Kragh for Ds underdanigſt haver ladet andrage og ſig beklage over den ſtore Hovmod, Overlaſt og Skade ſom Hr. Corſi^g Ulfeld dennem, enhver udi Particulier tilføiet haver paa Penge, Bøger og andre Mobilier, ſom han enhver af dennem haver ladet fra-

⁶⁶⁾ Rigsraad og Lverſecreſair O. Krag herte ogſaa blandt de danſke lærde Mdelſmænd og Bogſamlere i det 17de Aarhundrede. Han var født 1611 i Jylland; fra 1630 til 1637 reiſte han udenlands, diſputerede flere Gange i Straſberg over Emner af den offentlige og private Retſtare, og opholdt ſig en Tidlang i Oxford for Bibliothekets Styb. Han blev brugt i flere Geſandtſkaber, blandt andre, ſaa Maaneder før ovenſtaaende Andragende blev indſendt, til Churfyrſten af Brandenburg. Han døde d. 4de Febr. 1666; M. Henrichſens Liigprædiken, 1668; Worms og Myerups Forfatterlexica. Han correſponderede med den lærde ſkothſke Biſkop Brynj. Evedſen, ſom ſendte ham ſine Arbejder og andre Meddelelſer til den nordiſke Hiſtorie; O. Wormii Epistolæ I. p. 286—87. II, p. 1036. 1038. 1049. 1053; F. Johannæi Hiſt. eccl. Isl. III. p. 607. 637; Eſpolin, Isl. Årbækur VI. S. 124—25. Han var Ulfeldts Debiter for 1000 Rdl.; Hiſtoriſt Tidſkrift III. S. 464.

tage og afsvinge, ja og endeel deraf efter det Roeskilde Fredsfor­drag var sluttet, og Freden publiceret, som skal beløbe sig mange og store Summers Bærd, underdanigst derfor begie­rendes, at Vi dennem begge til deres Skades tilbørlig Repa­ration og fuldkommen Betaling af bemeldte Hr. Corfitz Ulfeldts eget Gods Saltøe, saavidt Ret kan være, vilde behjælpelig være. Da have Vi, efter saadan deres underdanigste Ansø­ging og Begiering og Ansøgning naadigst bevilget og tilladt, saasom Vi og hermed bevilger og tillader, at bemeldte J. Seefeldt og D. Krag ved gode Mands Indviisning maae lade tage bemeldte Hr. C. Ulfeldts Gods og Lesere hvor det her i Riget findes, udi Arrest, indtil saalænge at Sagen efter Landsloven og brugelig Proces behørigen tildømt vorder udført⁷⁶⁾.

Skiondt nu de for Ulfeldt saa fordeeltige Betingelser ved Roeskildefreden maatte antages at være hævede ved den fornyede Krig, synes det dog uforklarligt hvorledes der kunde ske Execution i Ulfeldts faste Eiendomme, medens Fienden endnu stod i Landet, eller nogen Sag anlægges, naar den ene Part var indsluttet i en beleiret Bye og den anden var Fange i et fiendtligt Land. Men, Omstændighederne forandrede sig snart, efter alt Udscende, til Fordeel for Ulfeldts Modstandere. Carl Gustav, engang hans høie Belynder, døde den 13de Februar 1660; den 27de Mai sluttedes Freden i Kiøbenhavn; før Dømmen faldt i den malmøeste Sag, flygtede Ulfeldt i Juli Maaned s. A. til Kiøbenhavn hvorfra han strax efter som Fange sendtes til Bornholm; endelig indtraf heved Ma­rets Slutning den kiøbenhavnske Rigsdag med alle sine indgri­bende Følger. Hvilken Bending nu Sagen har taget i det

⁷⁶⁾ I denne Anledning udgik kongelig Ordre af 28de October 1659 til Vincents Wille og Dve Juel.

hele Tidrum af omtrent 7 Fierdingaar; om D. Krag, for sit Vedkommende har frasaldet sin Paastand; om Executionen i Saltø og overhoved i Ulfeldts faste Eiendomme er opgivet, fordi det kunde forudses, at disse vilde tilfalde Kronen; om alt dette savnes tilstrækkelig Oplysning. At derimod Seejælt, for sin Deel, senere har erholdt kongelig Bevilling paa Arrest i Ulfeldts Løsere, og ifølge høiere Tilladelse endog indladt sig i skriftlig Underhandling med ham for, om mueligt, at opnaae et mindeligt Forlig, kan sluttes af følgende Ansøgning, dat. Kiøbenhavn d. 18de Juli 1661:

„Eders Kong. Mai. haver jeg paa det allerunderdanigste storligen at betakke, for E. M. Kongelige Gunst og Gæinaade som mig i mange Maade er beviist, og synderligen i det E. M. naadigst haver bevilget mig at maae faae Arrest paa Hr. Corfits Ulfeldts Løsere hvor det findes, saa og naadigst bevilget mig derom hannem at maae tilskrive, og nu anden Gang igien iligemaade allernaadigst tillader mig hannem endnu at tilskrive, om mine Bøger, for at fornemme om jeg ved Venlighed og foruden Proces og Trætte kunde komme til Ende med hannem, førend man griber til forte bevilgede Arrester, Proces og Execution mod hannem. Og efter som samme Arrest er nu temmelig gammel og for adskillige Marsagers Skyld, saavel som for forte mine tvende Skrivfers Skyld, og fordi i Ringsted i lang Tid ingen Landsting er holdet, beder jeg allerunderdanigsten at Eders Kongel. Mai. naadigst vilde bevilge mig en Dypreisning paa samme E. M. bevilgede Arrest, saa og E. M. Befaling til Commissarierne som nu paa Skifte efter Frue Kirsten ere forordnede⁶⁸⁾, at

⁶⁸⁾ 1ste Juni 1661 havde Otto Krag, Dve Juel m. Hl. faaet Afg. Befaling at være tilstæde ved Skiftet efter Frue Kirstine Munk († 19de April 1658) d. 10de Juli i Kiøbenhavn (Seell. Tegneskr.).

de maatte paa samme Skifte hielppe mig til Rette, udi hvis Hr. Corfits Ulfeld paa Skifte kan tilfalde at faae, enten i Arrest efter G. M. naadigste tilforn mig bevilget Befaling, indtil med mig paa Hr. Corfits Ulfelds Begne accorderes og jeg for samme min store Skade fornoies, eller og i andre Maade hans Lod at sequestreres mig til Forsikring for samme Skade. Dermed gjorde G. M. en ret kongelige stor Almisje imod mig som saaledes høiligen er forurettet. Jeg forbliver altid,

Eders Kongl. May^{ts}

allerunderdanigste Tjener

Jørgen Seefeldt

Christoffersen m. pp."

Hvad Resultatet blev af denne Ansøgning vides ikke. 3 December s. A. erholdt Ulfeldt kongelig Benaadning mod Afstaaelse af hans faste Eiendomme og Tilbagegivelsen af Kongens, efter Roeskildefreden, under 1ste August 1658 udstædte Obligation. Efter aflagt Trofsabseed, begav han sig d. 27de December til Ellensborg i Thyen, som var tilfalden hans Gemalinde i Arv efter sin Moder. Skiondt nu denne Forandring i Ulfeldts Stilling maatte synes at bane Vej til en fredelig Overenskomst, blev dette dog ikke Tilfældet. At Seefeldt vedblev at forfølge sin Sag for Retten, uden dog at opleve Guden derpaa, erfares nemlig af følgende hidtil utrykte Skrivelse til Hr. Henrich Bielle (Ellensborg 13de Marts 1662), i hvilken Ulfeldt udbeder sig et Vidnesbyrd af Denne meddeelt om de nærmere Omstændigheder, under hvilke han var kommen i Besiddelse af Bibliotheket⁶⁹).

⁶⁹) Om Hr. Henrich Bielle, (f. 1615 † 1676) fra 1660 D. N. R. og Rigs-Admiral, Søn af den norske Cantzler Jens Bielle, meddeles udferlige Oplysninger i Samlinger til det norske folks Sprog og Historie II. 518—21. Hans Husfrue Edel Ulfeld var G. Ulfeldts

„Monsieur, Felicité & bonheur soit à Vostre Excellence ensemble à toute sa maison.

„Jeg fororsagis til att bemøde Eders Excell. med denne min Skriffuelse; thi mig foris en vnødig Trette paa att (aff?) Jørgen Seefeldt, Landzommer (sic) vdi Sieland, anlangendis hans bøger, som hand miste vdi dend første svenske Feide, som var 1657 och 1658 bleff forligt, huor iblant andid hand foregiffuer, att same Bøger icke skulle vere mig bleven giffuen aff Hans Kong. May. aff Sverrig høilouglig Ihukommelse, mens ieg dem aff egen Authoritet dem haffuer tagen. Saa erindrer ieg mig vel, att, der Eder Exc. saavel som Monsieur Dffue Jyll bleff sendt til høystbemelte den Salig Herre vdi woris allernaadigste Herre och Kongis Erinder och dett til Rodskild, att I begge gode Herrer da anholte hos Hans Kong. May., att hand ville aff Liberalitet vnde och stente same Jørgen Seefeldts Biblioteca til dett kongelig, adelige Academie Sorøe til en evindelig Amindelse for Hans Kong. May. Hvad Svar I goede Herrer da bekom, er mig och vitterligt, nemblig att dett var altfor silde att tale derom; thi Hans May. sagde att haffue allerede lengesiden derudi disponerid och dem til mig, som hand neffude, donnerid och foret. Nu beder ieg Eder Excell. wille giøre mig dett venkskab och meddele mig sit skriffelig Bindijsbyrd huif hervdi er passerid med dend Salig Herre anlangendis bemelte Bøger, paa dett mand dog kand see, huor vbillig hand sligt offuer mig angiffuer. Jeg faar och fra Sverrig noch Bindijsbyrd om same Sag, saa clarlig, att ingen mer Tuil derpaa skal findis, att Hans Kong. May. høylouglig Ihukommelse

Næst-Sekstendebarn; han udvirkede kongelig Tilladelse her tilfældt til i A. 1662 at giøre den foregionne Badereise og correponderede jævnlig med ham baade her og efterat han sidste Gang havde forladt Danmark; Histor. Tidsskrift III. S. 449.

mig dem io hæffuer giffuen fuldkommen. Saa war mig deg Ederf Excell. Windisbyrd och til Bekreffing och til Rettens Styrkelse. Forhaabendis Ederf Excell. mig herudi wilsarer och mig sit Windisbyrd derom meddeler. Jeg findis altid igien Eders Exc. villige Tienere. L'eternel vous conserve & maintiene en santé & bonheur. De vostre Excellence

très affec^{ne} Seruiteur

Corstg Grefue aff Wlffeldt.

Jeg hæffuer om denne Sag och skreffuen Dffue Jyll til; beder Ederf Exc. wille paa mine vegne sollicitere hans Svar och mig dett vbesvert tilsende."

Paa samme Tid havde Wlffeldt, foruden af Dve Juel, tillige af sin Svoger Oluf Brockenhuus begiert en lignende Erklæring, som Denne ogsaa udstædte d. 14de Marts og hvis Indhold i det Foregaaende er benyttet⁷⁰⁾.

Hvor vanskelig og usikker Communicationen her i Riget dengang maa have været, kan sluttes deraf, at man ei blot i Jyen, men som det af Udtrykkene i D. Brockenhuus's Erklæring synes, endog i Sielland, endnu 14 Dage efter Seefeldts Død har været uvidende derom. Men ved dette Dødsfald og ved den Tilstand hvori det Seefeldtske Bo befandt sig, maa Sagen fra denne Side være bleven hævet; ligesom ogsaa derved den sidste Grund bortfaldt for Wlffeldt til et længere Ophold i Fædrelandet.

Baade det Seefeldtske og Wlffeldts eget Bibliothek bleve efter Sidstnævntes Flugt i Juli 1660 henstaaende i Malmøe, sandsynligen uden synderlig Varetægt; først henved Slutningen af A. 1661 vare begge Samlinger blevene flyttede til Stockholm⁷¹⁾. I April Maaned 1662 forlod Wlffeldt med

⁷⁰⁾ Nyt Forraad rørende nordiska Historien S. 198—200.

⁷¹⁾ Ifølge den hollandske Gesandtskabsberetning af 25de Januar 1662 var

kongelig Tilladelse sit Fædreland for aldrig at vende tilbage⁷²⁾. I Aarets Lob opholdt han sig paa forskjellige Steder i Neder-landene og Frankrig og begyndte her at ruge over de trolose og forræderiske Planer, som han i det følgende Aar forgieves stræbte at bringe til Udførelse. Det er et ikke umærkeligt Bidrag til Ulfeldts Characteristik, at han, efterat man her tildeels var kommen paa Spor efter hans Intriguer, og disse i Sverrig selv ei kunde være ganske ubekjendte, vovede hos den svenske Regiering at anholde om at begge Bogsamlinger maatte blive ham restituerede; ligesom han ogsaa under 18de Mai 1663, omtrent to Maaneder før den danske Højesteretsdom faldt⁷³⁾, fra Brygge anmodede Hofraad P. J. Coyet om at understøtte sit Andragende, hvortil denne paa en Maade ogsaa kunde ansees forpligtet, da han tidligere havde faaet en Andeel af det Seefeldtske Bibliothek og nu ved denne Leilighed fik Løfte om mere. Hans eget Bibliothek af 7000 Bind, hvorpaa han havde samlet i 30 Aar, og som indeholdt mange kostbare og sieldne Bøger, foruden Haandskrifter og Documenter hans Processer vedkommende, var ham — skriver han her — af større Vigtighed

det Seefeldtske til Ulfeldt skienkede Bibliothek, som fra Ringstedkloster var bragt til Malmø, efter at han var falden i Unaade, før til Stokholm og der „uppsat til Stottets Prydnad och Bosällfvars Bruck;“ Fryxell's Handlingar rör. Sver. Hist. IV. S. 290; jfr. Burmanns Sylloge Epistol. III. p. 474. V. p. 40.

⁷²⁾ D. 14de April, ifølge Paus, Ulfeldts Levnet II. S. 216. I et Brev til Henrich Bielke fra Ellensborg d. 20de Marts 1662 skrev U. at han agtede at rejse i Slutningen af April. D. 4de October s. A. var han i Brügge, hverfra han skrev til Ludvig XIV.; ligesom i November fra samme Bye til Gr. Chr. Rantzau. I J. K. Høsts Politisk og Historie I. S. 54 er meddelt en af Ulfeldt i en Bog nedskreven Sentens, dat. Ellensborg d. 24de Juni 1663, men dette maa altjaa være en Trykfeil.

⁷³⁾ Endnu d. 15de Juni næstfølg. skal han fra Brügge have tilsendt Frederich III. et Project angaaende det stemplede Papir; Historisk Tidsskrift III. S. 447.

end det Seefeldtske. I 5 Maaneder havde han i denne Anledning holdt en Besuldmægtiget ved Hoffet i Stokholm, uden endnu at have kunnet erholde nogen endelig Afgiørelse. Han erindrer om de Tjenester, han havde ydet den svenske Krone, for hvilken han nærede dyb Agtelse, og tilføier med diplomatisk Fiinhed, at han fuldeligen erkjendte, at den Ulykke og Unaade, der var mødt ham i Sverrig, ikke var at tilskrive Regjeringen men hans personlige Avindsmænd. Naturligviis vilde Ulfeldts Bestræbelser i dette Niemed have været frugtesløse, om end ikke den danske Høiesteretsdom var falden den 24de Juli næstfølgende. Dgsaa gjorde Døden Ende paa hans Krav, som i sin Tid paa Seefeldts; han døde i Februar 1664.

Ligesom begge Bibliotheker saaledes havde beskæftiget de fordums Giere i deres sidste Levetid, blev Begges Skiebne efter Indlemmelsen i det kongelige Bibliothek i Stokholm, ogsaa den samme. Ved Slottets Brand i April 1697 blev tilslige den største Deel af Bibliotheket, eller meer end 17,000 trykte Bøger og meer end 1100 Haandskrifter et Rov for Luerne; omtrent 6000 Bøger og 300 Haandskrifter bleve reddede⁷⁴⁾. Hvor mange af de Seefeldtske Bøger der have været iblandt disse, vides ikke; af Haandskrifterne maae derimod Enkelte have undgaaet Udelæggelsen. Heriblandt vare adskillige vigtige Arbejder af Joh. Meursius, som Seefeldt havde tilkøbt sig, og af hvilke NoGLE senere vare komne i P. J. Coyets Hæ; flere af disse bleve i 17de og 18de Aarhundrede udgivne og benyttede⁷⁵⁾. Endeel af den lærde Holger Rosenz

⁷⁴⁾ Celsii Hist. bibl. Stockholm. p. 168—70. Det hursyrstelige Bibliothek i Mainz, som Gustav Adolph 1631 havde skienket til N. Drenstierne og denne havde bestemt for Gymnasiet i Westeraas, gik ligeledes til Grunde; Skibet, som skulde føre det til Sverrig, forgik nemlig Efterseem.

⁷⁵⁾ Celsius l. c. p. 137. 141. 144. 163. Disse Meursii Inedita i det Stokholmske Bibliothek emtales af Nic. Heinsius 1662 og 1669 i

franses utrykte Theologica forefindes der ligeledes⁷⁶⁾. Af nordiske Haandskrifter maae en Codex af den Bisbyeske Soerret⁷⁷⁾ samt nogle islandske Haandskrifter med Seefeldts Ammannens P. Hallsens Haand⁷⁸⁾ have samme Oprindelse. Af den foroeske Professor J. Bursers Herbarium vivum i 32 Bind, som Seefeldt havde koebt for 300 Rdl., forkom nogle

Burmanni Syll. Epp. III. p. 474. 537. 770. V. p. 40. 1668 vilde en hollandsk Boghandler udgive dem; p. 112. Sam. Puffendorf udgav Meursii Miscellanea laconica (Amsterd. 1661. 4.) der med flere utrykte Meursiana vare ham meddelte af P. S. Coyet. Fra Bibliotheket i Stokholm erholdt Orævinus Meursius's Creta, Cyprus, Rhodus som han udgav 1675, 4. og de regno laconico, som udkom i Utrecht 1684, 4. S. Puffendorf skienkede endee i Sverrig erholdte Originalbreve af M. til Universitetsbibliotheket i Leipzig (Jfr. Allg. Litt. Anzeiger 1799. Nr. 147), hvoraf Excerpter ere meddelte i Nova librorum rariorum collectio, Tab. III. Halle 1710. 8. p. 548—96; nogle af dem ere udgivne i et Leipzigs Universitetsprogram 1841: Clarorum virorum ad Jo. Meursium epistolæ ex Cod. bibl. Lips. nunc primum editæ. Zach. Lunds nitide Afskrift af lærde Mænds Breve til Meursius: Doctorum virorum epistolæ olim ad Joh. Meursium scriptæ, ex infelicissimo Bibl. Seefeldianæ naufragio conservatæ, habes i det store kongelige Bibliothek (Bl. Saml. Nr. 3072. 4.); uden Tvivl, den Samme der i sin Tid havde været i M. Moths Bibliothek (Molleris Hypomnemata p. 290), men senere kom til Gram. I den gl. fgl. Msttsamling habes en Catalog over Meursii Bibliothek med tilføiede Priser i hollandsk og tydsk Mynt (Nr. 2120. 4to). Et Sagn beretter, at Meursii Bibliothek, efter hans Død 1639, længe skal have været tilfals i Sorøe og endelig være koebt af Oluf Rudebe for 400 Rdl. og ført til Sverrig; Fort. til Olivarii Comm. de vita & scriptis P. Eliæ 1741.

⁷⁶⁾ Hos Seefeldt fandtes 9 Bind; Suhms Saml. II. 2. S. 187, hvoraf 4 endnu habes i det Stofh. Bibliothek; Celsius p. 142.

⁷⁷⁾ Schlyter, Bisby Stadsflag, Fort. S. XCI; den har nemlig det Seefeldtske Vaaben.

⁷⁸⁾ Scr. rer. dan. II. p. 423. 503; Arwidsson, Forteckning öfver isl. Handskrifter i Kgl. Bibl. Stokh. 1848 S. 58. 71. 10de April 1662 skrev Nic. Heinsius fra Stokholm, at han i det kongel. Bibliothek havde seet mange islandske Pergaments-Haandskrifter quæ ex Dania inter prædam luculentam hæc advecta dicebantur, direptis seriniis Geo. Seefeldii; Sylloge Epp. III. p. 537.

Bind allerede ved den første Bortflytning; det Overblevne skienkedes af P. J. Coyet til Upsala-Bibliothek, hvor atter endeel brændte 1702⁷⁹). Den tumultuariske Maade uagtet, hvorpaa Manet var foretaget, synes dog enkelte Haandskrifter her at være blevne tilbage. Det vigtigste iblandt disse var, uden Tvivl, et af Seefeldt selv samlet og bearbejdet genealogisk-heraldisk Værk over den danske Adel, som hans sidste Bibliothekar Zach. Lund „i den svenske Feide conserve-rede, hvoraf endnu en Part findes i Hs. Kgl. Mai. bibliothecca, og Baabenbogen hos Hr. Ober-Secretario Erich „Krage, som er et gaanske Alphabet, over et Riis Papis.“ P. Syv omtaler denne Seefeldts „Baabenbog i adskillige Par-ter, illumineret og afskrevet af en Contrafeyer, som han til den Ende havde holdt i nogle Aar, efter adskillige Baabener og Mærker, som fandtes i Kirker, paa Stener over Herre-porte eller andensteds. Derhos var tegnet, hvad godt En hver af den Familie havde gjort mod Riget, Kirken, Kloster, Skoler og Hospitaller, med Fundatser hos. Et Værk af stor Curiositet og Judicio, som endog kunde give stor Oplysning i den geistlige Historie, thi han havde haade Midler og Forstand at sanke Saadant med, hvilke begge fattes de Fleste“⁸⁰). Friderich den Andens Historie ved Seefeldt

⁷⁹) Bartholini medicina danorum domestica p. 38; Suhms Saml. af. Et. S. 186; Celsius p. 141; Videnskab. Selsk. Skrifter X. S. 396—97. I Acta litteraria Sveciæ 1724, p. 495 fg. og 530 fg. er meddelt en Udsigt over de 25 eksisterende Bind af Samlingen: P. Martin Catalogus plantarum novarum Joach. Burseri quarum exempla reperiuntur in horto ejusdem sicco Upsaliæ in bibliotheca publica servato.

⁸⁰) Klevenfeldts Saml. i Geh. Archivet; her tilføies at Seefeldts Original endnu 1751 forvaredes „under stor Hemmelighed“ hos Geheimeraadinde Krag paa Steensballegaard. Seefeldts Theatrum nobilitatis danicæ anføres i Nejeus Descr. Samsoæ p. 18. 58. Et Stykke af dette Arbejde i Afskrift af J. W. (o: Johann Wieland?)

berettes at være kommen til Friderich den Tredies Bibliothek⁸¹); men kendes ikke nærmere. Den eneste sikkre Levning af det Seefeldtske Bibliothek bliver altsaa en dansk Bonnebog paa Pergament med illuminerede Tegninger, fra det 15de Aarhundrede, som opbevares i Universitetsbibliotheket⁸²).

1717) findes blandt de Thottiske Mstpter Nr. 1890. 4to. Om jerskiellige Slægtbøger der havde været i Seefeldts Eie s. Bedel Simonsens Nat. Hist. Kilders Skiebne S. 37.

⁸¹) „Historiam Frederici II, som J. Seefeldt selv havde skrevet, og var (med Stam- eller Vaabenbogen) alt det han beholdt af hans Bibliothek besejret af Frider. III. og er uti Hs. Mai. Bibliothek“; Suhms Samlinger II. 2. S. 137. Man kan ikke antage, at en Historie om Friderich II. fra det 17de Aarh. uden nærmere Angivelse af Forfatter eller Alder, men med F. S. uden paa Bindet, som sermedeentigen betyder Fridericus Secundus (Ole Rgl. Samling Nr. 2571. 4.) skulde være Seefeldts Arbejde. Mueligen har han kun afskrevet en Saadan, da han selv neppe har haft Tid til et saa vidtløstigt Arbejde; af ham nævnes heller ingen blandt de utrykte Bearbejdelser af denne Konges Historie i Fort. til Resens Friderich II.; jfr. Schlegels Gesch. Christ. IV. III. S. 277; Nye Samlinger til den danske Historie III. S. 79.

⁸²) Additamenta Nr. 421. 8. 118 Blade; besørget skrevet af Marine Jespersdatter. Foran er skrevet med en gammel Haand: Reliquiæ ex bibliothecis Nobilissimi Dni Georgii Seffelt. Den forekommer i Bibliotheca Rostgardiana, Mst. Nr. 352.
